

Historisch Nieuws

Streekarchief Gooi en Vechtstreek tijdelijk elders

De gemeente Hilversum gaat alle publieksdiensten centraliseren in één vernieuwd gebouw. Het Streekarchief krijgt daardoor in het voorjaar van 2007 een nieuwe studiezaal en nieuwe archiefbewaarplaatsen op het huidige adres. Het gebouw aan de Oude Enghweg 23 zal een metamorfose ondergaan die het noodzakelijk maakt om alle archieven van het Streekarchief tijdelijk elders onder te brengen.

Het Streekarchief beheert ruim twee strekkende kilometer archief. Die kunnen niet alle op één tijdelijk adres worden ondergebracht. De archieven worden verspreid over drie locaties. De Hilversumse archieven worden grotendeels ondergebracht in het tijdelijk gemeentelijk kantoorgebouw aan het Melkpad 26 (vroeger het gebouw van de Kamer van Koophandel). De openingstijden van de studiezaal zullen daar anders zijn dan nu: maandag t/m woensdag 8.30-16.30 uur, donderdag 8.30-19.30 uur, vrijdag gesloten. Op dit tijdelijke adres zullen in ieder geval onderstaande bronnen ter beschikking van de klanten staan:

- Burgerlijke stand- en bevolkingsregisters, doop-, trouw- en begraafboeken van alle gemeenten
- Bestuurs- en dienstarchieven van de gemeente Hilversum (inclusief de bouwvergunningen)
- Notariële en oud-rechterlijke archieven van Hilversum
- Een aantal bovenlokale collecties (onder meer bibliotheek, tijdschriften, collectie Albertus Perk)

De overige archieven worden deels gehuisvest op een locatie buiten Hilversum waar ook mogelijkheid is om onderzoek te doen. Op dit moment is nog niet duidelijk waar dat zal zijn. De rest van de archieven wordt tijdelijk gesloten en naar een derde adres verhuisd. In het archievenoverzicht op de website van het Streekarchief (www.hilversum.nl/streekarchief) kunt u eind september de locatie van elk afzonderlijk archief vinden. Volgens planning verhuist het Streekarchief eind september naar de tijdelijke locatie. De exacte datum zal

via de website en de pers worden medegedeeld. Over de opening van de nieuwe huisvesting in januari 2007 volgt te zijner tijd nadere informatie.

Streekarchief Gooi en Vechtstreek – archiefdienst voor Blaricum, Hilversum, Laren en Wijdemeren

Website: <http://www.hilversum.nl/streekarchief>

e-mail: sagv@hilversum.nl

telefoon: 035-6292646

Oprit Hilvertshof

En meerderheid van de gemeenteraad heeft ingestemd met het collegeplan voor een nieuwe oprit van het winkelcentrum Hilvertshof. Dit ondanks ernstige bezwaren van de Hilversumse Historische Kring, die aantasting van het aangrenzende voormalige fabriekshuis (Groest 104-106) vreest.

‘Albertus Perk’ pleit al geruime tijd voor de herbouw van het historische wevershuisje (Groest 108) in de achtertuin van dit rijksmonument. De historische kring had zich bij de nieuwe oprit neergelegd, maar was voorstander van een minder ingrijpende variant. Nu is gekozen voor een oprit, die door zijn ruime bocht boven de achtertuin van het monument komt te hangen.

Het historisch wevershuisje Groest 108 dreigt achter het beton te verdwijnen (foto: EJP).



Asfalt 's-Gravelandseweg

Na veel discussie heeft de gemeente Hilversum toch gekozen voor het asfalteren van het gedeelte van de 's-Gravelandseweg tussen de Trompenbergweg/Laan van Vogelenzang en de Boomberglaan. Daar liggen klinkers, wat – onder meer naar de mening van 'Albertus Perk' – vanuit cultuurhistorische overwegingen de voorkeur verdient. Asfalteren komt evenwel tegemoet aan de wens van aanwonenden, die al jaren klagen over geluidsoverlast door het verkeer. Volgens de gemeente is deze aanpak van de 's-Gravelandseweg niet uniek: diverse andere 'historische straatwegen' zijn ook al van een asfaltlaag voorzien.

Bibliotheek Hilversum 95 jaar

Op initiatief van de toenmalige Hilversumse bond van Nederlandse Onderwijzers kon op 10 december 1910 de eerste openbare bibliotheek, op de hoek Herenstraat/Veerstraat, officieel worden geopend. Deze bestond uit twee naast elkaar gelegen panden, door een overdekte gang met elkaar verbonden en omringd door een flinke boomgaard. De collectie bestond voor het grootste deel uit schenkingen, waartoe ook een grote prenten- en schilderijencollectie behoorde. Deze schilderijen konden voor 5 cent per maand geleend worden. Naast de Openbare Leeszaal verschenen spoedig de Christelijke (1913) en Rooms-Katholieke Bibliotheek (1918).

In 1918 werd het eerste filiaal geopend – het tweede in het land – in het poortgebouw van Dudoks woning-complex aan de Neuweg. In 1933 verhuisde de Openbare Leeszaal van de Herenstraat naar de huidige plek aan de 's-Gravelandseweg. In de Crisistijd kregen de bibliotheken het zwaar te verduren; het ledental liep terug omdat er weinig aangeschaft kon worden. Nog moeilijker werd het toen de oorlog uitbrak. In 1942 vorderden de Duitsers de Leeszaal aan de 's-Gravelandseweg. Er werd een onderkomen gevonden in een pand op de hoek Groest/Stationstraat. De Christelijke en Rooms-katholieke bibliotheek waren toen al gesloten omdat zij weigerden een bord "Verboden voor Joden" te plaatsen. Na de bevrijding nam de bibliotheek weer haar intrek in het gebouw, dat zwaar beschadigd en uitgewoond bleek te zijn.

Na de oorlog brak een bloeiperiode aan. Door heel Hilversum werden "uitleenposten" (Kleine Drift, Rie-

beek, De Meent) en nieuwe filialen gesticht (Rigelstraat ('Trifolium'), Kerkelanden, Diependaalselaan, Lopes Diaslaan en Jan van der Heijdenstraat). De RK bibliotheek verhuisde in 1964 van de Groest 104 naar een gebouw aan de Koninginneweg, terwijl de Christelijke bibliotheek en leeszaal ruim 50 jaar gevestigd is geweest in het Boazhuis op de Havenstraat. Na al vanaf 1955 samen te hebben gewerkt in 'Trifolium' fuseerden de openbare, rooms-katholieke en christelijke bibliotheken in 1972 tot de Stichting Hilversumse Openbare Bibliotheken.

Helaas is aan de voorspoedige groei van de Hilversumse bibliotheek een einde gekomen in dit jubileumjaar. De laatste twee volwaardige filialen, van de vele die Hilversum ooit rijk was, sluiten eind van dit jaar, hiertoe genoodzaakt door gemeentelijk bezuinigingen. Desondanks viert de bibliotheek haar jubileum, in het weekend van 10 december. Het volledige programma vindt u tegen die tijd in de plaatselijke pers en op de website van de bibliotheek:

www.bibliotheekhilversum.nl.

EJP

Vijftig jaar Overbosch

Herstellingsoord Overbosch, gelegen aan de Soestdijkerstraatweg in Hilversum, viert dit jaar haar 50-jarig bestaan en de honderdste verjaardag van de vereniging Dennenheuvel waaronder deze instelling valt. Die vereniging kwam in 1905 tot stand op initiatief van een jeugdige handelsbediende, die iets wilde doen voor collega's met een 'geschokte gezondheid'. Overbosch ging een halve eeuw geleden van

De gasten werden in de begintijd ondergebracht in de villa, in slaapkamers voor vier personen. (coll. Overbosch)



start in de villa van Charlotte Deterding, derde echtgenote van Shell-oprichter Henry Deterding. Begin jaren vijftig vertrok zij, na er slechts acht maanden gewoond te hebben, uit de grondig gerenoveerde villa. Vanwege haar Duitse afkomst voelde zij zich niet erg welkom in Nederland en verkoos het tolerantere Zwitserland. De twee vleugels waarmee de villa Overbosch rond 1960 en begin jaren zeventig werd uitgebreid, zijn twee jaar geleden gesloopt en vervangen door nieuwbouw.

Onderzoek naar schildersfamilie Van Vlaardingen

Over de Gooise schildersfamilie Van Vlaardingen is een boek in de maak. De Maartensdijkse kunstschilder Dick van Vlaardingen is daarom op zoek naar werk van zijn vader, oom en grootvader. De kunstschildersfamilie Van Vlaardingen vestigde zich kort voor de Tweede Wereldoorlog in Hilversum. Zij schilderden veelal naar én in de natuur. In de wijde omgeving van Kortenhoeve, Laren, de Loosdrechtse Plassen, de bossen van de Lage Vuursche vonden zij hun inspiratie. Grootvader Derk van Vlaardingen (1890-1958) was een leerling van Otto Eerelman en exposeerde regelmatig in Duitsland en Zwitserland. Diens leerling én oudste zoon Jan (1890-1958) was ook landschapschilder en had succesvolle exposities in Laren,

Scheepsgezicht van Jan van Vlaardingen.



Luxemburg, Duitsland en Amerika. De jongste zoon en tevens leerling van Derk van Vlaardingen – Clement (1916-1972) – werkte in binnen- en buitenland met penseel, schildersmes of een combinatie van deze technieken. Clement exposeerde regelmatig in Laren en in zijn eigen atelier/galerie in de Veerstraat in Hilversum. De derde generatie, Dick van Vlaardingen (zoon van Jan) combineert zijn atelier/galerie in een voormalige Maartensdijks kerkje met een klein ‘familie museum’ dat plaats biedt aan uniek werk van de Gooise schildersfamilie. De Maartensdijker is bezig met een boek over de schildersfamilie, die hij omschrijft als ‘de kleine meesters van het Gooi’.

Ten behoeve van het op stapel staande boek is alle informatie over leven en werk van de drie kunstschilders van harte welkom. Ook eigenaren van werk van deze schilders worden opgeroepen zich te melden. Dick van Vlaardingen is te bereiken via telefoonnummer 0346-213690 of het emailadres vlaardin@xs4all.nl.

Nadere informatie over zijn atelier annex familie museum aan de Dorpsweg in Maartensdijk is te vinden op de website www.vanvlaardingen.nl

Melkfabriek monument?

De uit de jaren vijftig daterende melkfabriek aan de Larenseweg in Hilversum krijgt wellicht een plek-

Het kantoorgedeelte van het complex aan de Larenseweg (foto: EJP).



je op de gemeentelijke monumentenlijst. Campina ver- trekt nog dit jaar uit het complex, dat nog grotendeels in de oorspronkelijke staat verkeert. De melkfabriek is tussen 1954 en 1956 gebouwd in opdracht van de Ver- enigde Gooise Melkbedrijven (VGM). Prins Bernhard verrichtte op 21 november 1957 de officiële opening. Het complex bestaat uit kantoren en bedrijfsgedeelten, zoals werkplaatsen, laboratoria, een emballageruimte en een botercel. Op het terrein staan verder een koel- huis voor het maken van ijsstaven, een garage en een (later ingekorte) schoorsteenpijp. Het vijftig jaar gele- den uit beton, baksteen, glas en staal opgetrokken complex is nog in vrijwel oorspronkelijke staat. Dat geldt ook voor het interieur. Opvallende onderdelen zijn onder meer de apparaten voor ontroming en pas- teurisatie van melk, de grote wandschildering van Flip Hamers in de ontvangsthall en het glas-in-loodraam naast de directiekamer.

Onbekende villa geïdentificeerd

In ons vorig nummer plaatsten wij een tekening van L.P. Versteeg van een villa in de omgeving van de Trompenberg. Ons lid C. Verbeek e-mailde ons: *De villa, afgebeeld op blz. 62, HHT-EP 2005/2 dunkt mij te zijn gelegen aan de 's-Gravelandseweg 142. De architect ervan is Wouter Hamdorff, latere verbouwing door architect Van Uchelen.*

De architect Wouter Hamdorff (1890-1965) heeft een groot oeuvre op zijn naam. Hij introduceerde in het

Gooi een type landhuis dat teruggreep naar de vormen van de Gooise boerderijen. Hij ontwikkelde een heel eigen romantisch, expressionistische stijl met golven- de rieten kappen die hij, om met zijn eigen woorden te spreken, als een deken over zijn huizen spreidde. La- ter, in de jaren dertig, werden Hamdorffs ontwerpen gekenmerkt door een soberder vormgeving. Een voor- beeld hiervan is het Larense watertorencomplex.

EJP

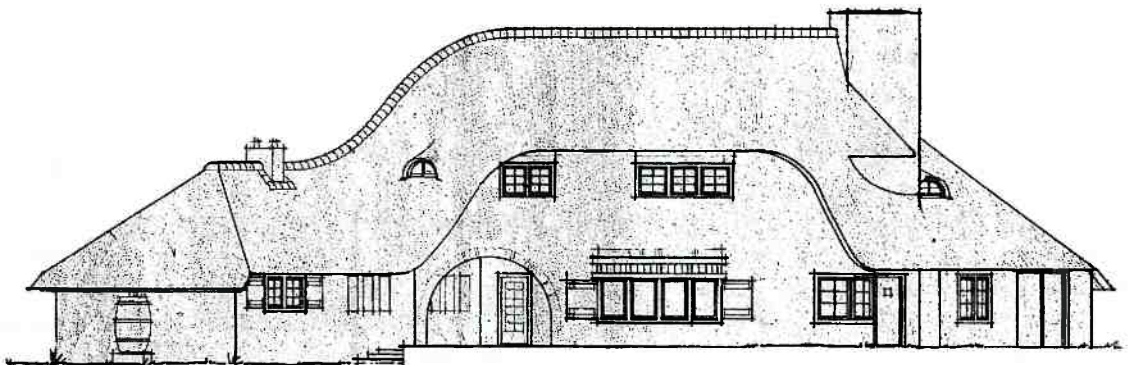
Museum Hilversum geopend

Vrijdag 1 juli jongstleden werd na lang wachten het Architectuurmuseum aan de Kerkbrink geopend. Drs. Hedwig Saam, directeur, wees in haar openings- toespraak op de belangrijke rol die Hilversum, ook in- ternationaal, in de architectuur speelde en speelt. De directeur van de inmiddels al in het Oude Raadhuis geopende kantoor van de VVV benadrukte de goede samenwerking tussen en het aanvullende karakter van beide instellingen, waarop burgemeester Ernst Bak- ker en wethouder Karen Heerschop simultaan de vlaggen van VVV en Museum Hilversum onthulden.

De vaste presentatie draagt de identiteit van het mu- seum uit: de relatie tussen architectuur, stedenbouw en landschap. De eerste wisseltonstelling 'Living in Motion' gaat over design en architectuur voor flexi- bele woonvormen en is tot en met 23 oktober te be- zichtigen.

EJP

De originele bouwtekening van Wouter Hamdorff (coll. SAGV).



ZUID GEVEL